

Izrael a Palestina

Petr Ostrý

Historický vývoj

- Křižovatka obchodních cest starověkého světa
- Hraniční území všech starověkých říší blízkého východu
- Římská říše – diaspora
- Byzantská říše
- Arabská říše
- Křižácké království

Historický vývoj

- Osmanská říše
- Od konce 19. století myšlenky sionismu a migrace převážně východoevropských židů na území dnešního Izraele
- 1 světová válka – Britský protektorát Palestina
- 1947 plán OSN na rozdělení Palestiny – nepřijato z arabské strany
- 1948 konec Britského protektorátu

První arabsko-izraelská válka

- 14. května 1948 vyhlášena nezávislost státu Izrael
- 15. května útok spojených arabských sil
- Izrael podporován evropskými zeměmi, včetně ČSR
- Únor až červenec 1949 příměří, tzv. Zelená linie – dočasná hranice po válce
- Izrael uhájil svoji existenci, Egypt obsadil pásmo Gazy, západní břeh Jordánu připadl Jordánsku. Následovala emigrační vlna arabského obyvatelstva.

Suezská krize

- Egypt znárodnil Suezský průplav, kde byly finančně zainteresovány VB a Francie
- 29. října 1956 společný útok Izraele, Francie a VB na Egypt
- Společná intervence USSR a USA, stáhnutí sjednocených sil
- Egypt ovládl průplav a byla mu navrácena obsazená území Sinaj a pásma Gazy. Izrael obdržel právo plavit se v Tiránské úžině a průplavu.

Šestidenní válka

- Od dubna 1967 menší střety mezi arabskými státy a Izraelem
- Provokace Izraele Egyptem: uzavření Tiranské úžiny
- 18. května stahování jednotek OSN ze Sinaje
- Velmi špatné vyhlídky Izraele: obklopen ze všech stran nepřáteli
- 5. června začátek války: preemptivní útok Izraelské armády – letecká bitva, Izrael vyhrál

Šestidenní válka

- Postupné vojenské vítězství Izraele, obsazení západního břehu Jordánu, Golanských výšin, Sinaje, pásma Gazy a Suezského průplavu (milion obyvatel arabského původu)
- Egypt ve zmatku protestů a nedostatku financí se přiklání k SSSR

Přelom 60/70 let

- Tzv. opotřebovací válka: Izrael x Liga arabských států
- Osidlování západního břehu Jordánu židovským obyvatelstvem
- Masakr izraelských atletů na LOH v Mnichově 1972
- Operace boží hněv

Válka na Jom kipur

- 6. října 1973 překvapivý útok Egypta a Sýrie na Izrael v den největšího svátku Jom kipur
- Izrael nejdříve překvapen a zatlačen do obrany, poté přebírá iniciativu a přechází do protiútoků
- Vítězství Izraele přes velké ztráty, ztráta vojenské dominance v regionu

Egyptsko-izraelská smlouva

- 26. března 1979 Washington D.C.
- Uznání obou zemí a ukončení válečného stavu, stažení Izraele ze Sinaje, Tiranská úžina a Akabský záliv obdržel statut mezinárodních vod, Izraelské lodě smějí proplouvat Suezským průplavem
- 1994 Jordánsko-izraelská smlouva

Organizace pro osvobození Palestiny

- Založena v 60. letech Ligou arabských států a skládá se z arabského obyvatelstva Palestiny na jejím území i těch co emigrovali
- Deklarován záměr zničení Izraele
- Hlavní nepřítel Izraele v 70. a 80. letech, ostřelování Izraele ze sousedních států nebo pásma Gazy
- Podniknuto mnoho operací proti těmto teroristickým složkám
- 1993 ustanovení Palestinské samosprávy

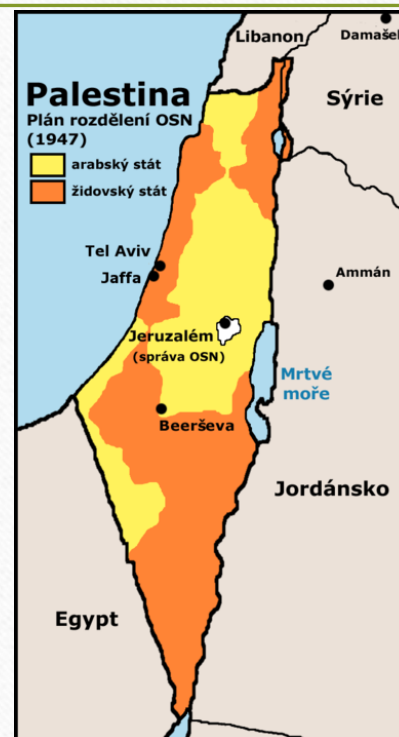
Vývoj po roce 2000

- Bombardování jaderných reaktorů Sýrie a Iráku
- Tzv. bezpečnostní bariéra: budována zčásti na zelené linii kolem západního břehu Jordánu
- Účast v libanonských občanských válkách
- 2005 se stáhl Izrael z pásma Gazy – od té doby nepřetržité útoky a protiútoky
- Protiraketový systém Železná kopule

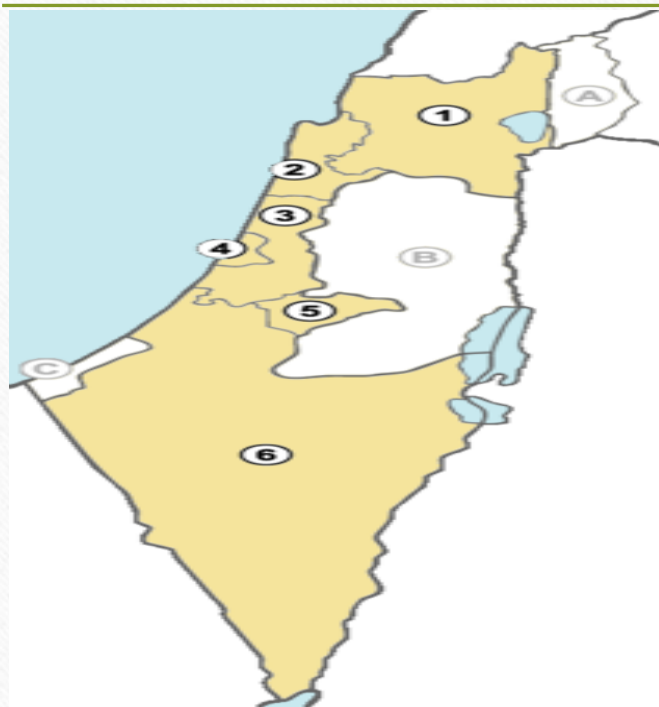
Vývoj po roce 2010

- Dalšími státy navazující styky s Izraelem se stávají Sýrie (zbržděno IS), Saudská Arábie, Spojené Arabské Emiráty (2020)
- Pokračující problematika západního břehu Jordánu: původní arabské obyvatelstvo, nové židovské obyvatelstvo přistěhované po šestidenní válce, vojenská a civilní infrastruktura vedená mimo osídlení Palestinců, přerozdělování vodních zdrojů v suché krajině atd...
- Nové pokusy Donalda Trumpa o řešení: neúspěch

Přílohy

Přílohy

Izraelské distrikty:

1. Severní
 2. Haifský
 3. Centrální
 4. Telavivský
 5. Jeruzalem
 6. Jižní
- A. Golanské výšiny
B. Západní břeh Jordánu
C. Pásmo Gazy

